

پسته ایران

www.ketab.ir

نگارندگان:

علی اسماعیل پور، سید یحیی امامی، مهدی بصیرت، علی تاج آبادی پور
سید جواد حسینی فرد، معصومه حق‌دل، حسین حکم آبادی
احمد شاکر اردکانی، رضا صداقت، ناصر صداقتی، سید حسین علوی
امیر حسین محمدی، حمید هاشمی راد

سرشناسه	: شاکر اردکانی، احمد، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: پسته ایران/ نگارندگان احمد شاکر اردکانی، علی اسماعیل پور، امیرحسین محمدی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی، .
مشخصات ظاهری	: ۲۰۵ ص.: مصور (رنگی).
شابک	: 978-622-6633-33-8
وضعیت فهرست	: فبا
موضوع	: پسته -- ایران
موضوع	: Pistachjo-- Iran
شناسه افزوده	: اسماعیل پور، علی، ۱۳۲۶ -
شناسه افزوده	: محمدی، امیرحسین، ۱۳۵۲ -
رده بندی کنگره	: SBT۰۱
رده بندی دیوبی	: ۶۲۲/۵۷۲۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی	: ۷۸۲۰۸۶

انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

نام کتاب: پسته ایران
نگارندگان: علی اسماعیل پور، سید یحیی امامی، مهدی بصیرت، علی تاج آبادی پور سید جواد حسینی فرد، معصومه خلیل، حسین حکم آبادی، احمد شاکر اردکانی رضا صداقت، ناصر صداقتی، سید حسین علی، امیرحسین محمدی، حمید هاشمی راد
ناشر: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی
ویراستاران علمی: احمد شاکر اردکانی، محمد عبدالحی عزت آبادی، بهمن بناهی، امیرحسین محمدی، معصومه
ویراستار ادبی: احمد شاکر اردکانی
وابستگی سازمانی: پژوهشکده پسته، مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
سال و نوبت چاپ: ۱۴۰۰-اول
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۳۳-۳۳-۸
قیمت: ۱۰۵۰۰ تومان
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
روبروی دانشگاه تهران، بین خ ۱۲ فروردین و خ فخر رازی، پاساژ ظروفچی، طبقه سوم، واحد ۱۱ تلفن: ۶۶۹۶۳۱۲۶ تلفن همراه: ۰۹۱۲۷۳۷۰۶۳۱ دورنگار: ۶۶۴۰۳۴۵۲ www.eatk.ir email eatk_ir@yahoo.com
آدرس: رفسنجان، میدان شهید حسینی، پژوهشکده پسته صندوق پستی: ۷۷۱۷۵-۴۳۵ آدرس الکترونیک: www.pri.ir مسئولیت درستی مطالب با نویسندگان است.
این کتاب با شماره ۱۲/۹۳ در تاریخ ۱۰/۱۰/۹۳ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به ثبت رسیده است.

حق چاپ برای انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۵		مقدمه
۱۶		فصل یک
۱۶		۱- مقدمه
۱۶		۱-۱- تاریخچه
۱۷		۲- گیاهشناسی بسته
۱۷		۳-۱- طبقه‌بندی جنس بسته: <i>Pistacia</i> L.
۱۸		۴-۱- گونه بسته اهلی (<i>Pistacia vera</i> L.)
۱۹		۵-۱- گونه بسته یا جاتانقوش (<i>Pistacia mutica</i> Fischer)
۲۰		۶-۱- گونه کسور یا خنجوک (<i>Pistacia khinjuk</i> Stocks)
۲۱		۷-۱- گونه آتلانتیکا (<i>Pistacia atlantica</i> Desf)
۲۱		۸-۱- گونه اینتگریم (<i>Pistacia integerrima</i> Stewart)
۲۱		۹-۱- گونه ترینتوس (<i>Pistacia terebintus</i> L.)
۲۲		۱۰-۱- گونه فلسطینی <i>Pistacia Palaestina</i> Boiss
۲۲		۱۱-۱- گونه لنتیکوس <i>P. lentiscus</i>
۲۲		۱۲-۱- گونه چینی <i>P. chinensis</i>
۲۲		۱۳-۱- گونه مکزیک <i>P. mexicana</i>
۲۲		۱۴-۱- گونه اولاسی <i>P. oleacea</i>
۲۳		۱۵-۱- بایه‌های بسته
۲۵		۱۶-۱- مقاومت بایه‌ها به شوری
۲۸		۱۷-۱- مقاومت بایه‌ها به خشکی (تنش کم‌آبی)
۲۹		۱۸-۱- مقاومت بایه‌ها به بیماری‌های خاکزی
۳۲		۱۹-۱- مقاومت به سرما و عوامل محیطی
۳۳		۲۰-۱- مقاومت به عامل مولد آفلاتوکسین
۳۳		۲۱-۱- اثرات بایه روی خصوصیات رقم (پیوندک)
۳۵		۲۲-۱- اثر بایه‌ها بر روی جذب عناصر
۳۶		۲۳-۱- ارقام بسته
۳۹		۲۴-۱- ارقام مهم تجاری بسته ایران
۴۰		۲۴-۱- ۱- اوجدی
۴۱		۲۴-۲- کله قوچی
۴۴		۲۴-۳- احمد اقای

۲۴-۴-۱	اکبری	۲۶
فهرست منابع		۲۹
فصل دوم		۵۴
۲- انتخاب محل، احداث باغ و مدیریت باغبانی		۵۴
۱-۲- مقدمه		۵۴
۲-۲- انتخاب زمین، تسطیح و آماده سازی زمین		۵۵
۳-۲- ارزیابی منطقه کشت		۵۶
۴-۲- عملیات کاشت		۵۷
۲-۴-۱- روش های کاشت و تولید نهال		۵۷
۲-۴-۱-۱- کاشت مستقیم بذور در زمین اصلی		۵۷
۲-۴-۲-۱-۲- کاشت پسته در گلدان		۵۸
۲-۴-۳-۱-۴-۳- کاشت پسته در خزانه		۵۸
۲-۵- تراکم درختان		۵۹
۲-۶- موقعیت درختان گرده افشان		۵۹
۲-۷- روش های کاشت		۶۰
۲-۷-۱- روش مربعی		۶۰
۲-۷-۲- روش مستطیلی		۶۰
۲-۷-۳- روش مثلثی (شش گوش یا لوزی)		۶۱
۲-۸- انتقال نهال و مراقبت از نهال های جوان		۶۱
۲-۹- مهم ترین عملیات نگهداری باغات احداث شده		۶۲
۲-۱۰-۱- هرس درختان		۶۳
۲-۱۰-۱- مبانی اصولی هرس		۶۴
۲-۱۰-۲- هرس فرم جامی مرکز باز (Open center)		۶۵
۲-۱۱- پیوند		۶۶
۲-۱۲-۱- کاشت مخلوط		۶۶
۲-۱۲-۱-۱- کاشت مخلوط گیاهان زراعی با پسته		۶۶
۲-۱۲-۲- کاشت مخلوط گیاهان باغی با پسته		۶۸
۲-۱۲-۳- کاشت مخلوط ارقام پسته در یک باغ		۶۹
فهرست منابع		۷۰
فصل سوم		۷۳
۳- مدیریت آب و آبیاری درختان پسته		۷۳

۷۳	۱-۳- مقدمه
۷۳	۲-۳ بررسی و معرفی وضعیت موجود آب در مناطق بسته کاری
۷۳	۳-۳- تعریف آبیاری
۷۴	۴-۳- هدف از آبیاری
۷۴	۵-۳- آماده سازی بستر مناسب کاشت نهال بسته
۷۵	۶-۳- نیاز آبی درختان بسته
۷۶	۷-۳- تعیین تناسب سطح زیر کشت با مقدار آب در دسترس جهت احداث باغ
۷۷	۸-۳- دور آبیاری مناسب درختان بسته
۷۸	۹-۳- کشت دیم بسته
۷۹	۱۰-۳- سیستمهای آبیاری مورد استفاده در باغهای بسته
۸۰	۱۱-۳- کیفیت آب
۸۱	۱۲-۳- علانم شوری بر روی مغز بسته
۸۱	۱۳-۳- علانم شوری بر روی برگ درختان بسته
۸۱	۱۴-۳- علانم شوری بر روی میوه بسته
۸۲	۱۵-۳- مسمومیت عناصر خاص
۸۳	۱۶-۳- علانم بیش بود ازت نیتراژ
۸۴	۱۷-۳- توصیههای مدیریتی جهت کاهش اثرات شوری آب و خاک
۸۵	۱۸-۳- آبیاری در طول فصل رشد (داشت)
۸۵	۱۹-۳- علانم تنش خشکی در درختان بسته
۸۵	۲۰-۳- اثر آبیاری بر پارامترهای کیفی محصول درختان بسته
۸۶	۲۱-۳- کم آبیاری تنظیم شده در درختان بسته
۸۷	۲۲-۳- نتایج کلی بحث کم آبیاری تنظیم شده
۸۸	۲۳-۳- آبیاری نزدیک به زمان برداشت محصول
۸۸	۲۴-۳- آبیاری پس از برداشت محصول
۸۹	۲۵-۳- راهکارهای افزایش کارایی مصرف آب در باغهای بسته
۹۰	۲۶-۳- سیستمهای خرد آبیاری
۹۱	۲۷-۳- مزایای سیستمهای خرد آبیاری بر سایر سیستمهای آبیاری
۹۱	۲۸-۳- معایب سیستمهای خرد آبیاری
۹۲	۲۹-۳- اجزای سیستم و ملاحظات
۹۶	۳۰-۳- بهره برداری و مدیریت سیستم
۹۷	۳۱-۳- میزان آب آبیاری کاربردی

۹۸.....	۳-۲۲-یکتواختی آبیاری
۹۸.....	۳-۲۳-تعیین میزان آب کاربردی در سیستم‌های خردآبیاری
۹۹.....	۳-۲۴-دور آبیاری
۱۰۰.....	۳-۲۵-اصول نگهداری سیستم‌های خردآبیاری
۱۰۱.....	۳-۲۶-فاکتورهای مهم در نمونه‌برداری از آب
۱۰۱.....	۳-۳۷-ارزبایی کیفیت آب
۱۰۲.....	۳-۳۸-خطرات گرفتگی فیزیکی
۱۰۲.....	۳-۳۹-جداکننده شن(سیکلون)
۱۰۴.....	۳-۴۰-فیلترهای توری
۱۰۴.....	۳-۴۱-عملیات نگهداری
۱۰۵.....	۳-۴۲-خطرات گرفتگی بیولوژیکی
۱۰۵.....	۳-۴۳-فیلترهای شنی
۱۰۵.....	۳-۴۴-عملیات نگهداری
۱۰۶.....	۳-۴۵-فیلترهای دیسکی
۱۰۶.....	۳-۴۶-عملیات نگهداری
۱۰۷.....	۳-۴۷-خطرات گرفتگی شیمیایی
۱۰۸.....	۳-۴۸-شستشوی لوله‌ها
۱۰۸.....	۳-۴۹-اصلاح شیمیایی آب
۱۰۹.....	۳-۵۰-تزریق مواد شیمیایی به داخل سیستم خردآبیاری
۱۰۹.....	۳-۵۱-آزمون سازگاری
۱۰۹.....	۳-۵۲-تزریق کلر
۱۱۱.....	۳-۵۳-مدت زمان تزریق
۱۱۲.....	۳-۵۴-نکات مهم عمل تزریق کلر
۱۱۳.....	۳-۵۵-اسیدشویی
۱۱۴.....	۳-۵۶-انجام اسید شویی به‌طور عملی و قدم به قدم
۱۱۵.....	۳-۵۷-تعیین میزان اسید مورد نیاز برای تهیه محلول ۰/۶٪ اسید در زمان ۱۰ دقیقه
۱۱۷.....	۳-۵۸-نگهداری از استخرهای ذخیره آب
۱۱۷.....	۳-۵۹-جمع‌بندی بحث: ارزبایی مشکلات موجود در آب آبیاری و روش‌های پیشگیری از آن‌ها
۱۱۹.....	۳-۶۰-تزریق کودهای شیمیایی در سیستم
۱۲۰.....	۳-۶۱-جمع‌بندی بحث
۱۲۱.....	فهرست منابع

اگرچه موطن اصلی پسته مناطق خاورمیانه بخصوص ایران می‌باشد، اما از آنجاکه تقاضا برای مصرف پسته هرروز در حال افزایش است، کشورهای مختلف سعی در کاشت و گسترش صنعت پسته نموده‌اند. کشورهای عمده تولیدکننده پسته شامل ایران، آمریکا، ترکیه و چین هستند و بقیه کشورها مصرف‌کننده می‌باشند. به‌جز ایران و آمریکا که بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده پسته می‌باشند، در بقیه کشورها، تولید به حدی نیست که جوابگوی مصرف داخل باشد، بنابراین اقدام به واردکردن پسته می‌نمایند. برای اینکه ایران سهم صادرات پسته خود را در این بازار جهانی حفظ نماید، لازم است که علاوه بر رعایت استانداردهای بین‌المللی، سطح آموزش و آگاهی عمومی، بالا رود. یکی از راه‌های بالا رفتن دانش پسته، نگارش مقالات و کتب علمی در زمینه پسته است. بدیهی است که جهت حفظ کشور در رتبه اول تولید علم پسته و همچنین احیای جایگاه اولی ایران در تولید پسته در رقابت با کشورهای دیگر بخصوص آمریکا نیاز به تلاش بیشتری می‌باشد. در این راستا کتاب حاضر در راستای ارتقای سطح دانش پسته کارشناسان، باغداران و علاقه‌مندان و با بهره‌گیری از یافته‌های چندین ساله محققان پژوهشکده پسته و همچنین سایر منابع روز دنیا به رشته تحریر درآمده است.